

18.4.2018

Maa- ja metsätalousministeriö

Kirjaamo@mmm.fi

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

Lähtäjän viite: 591/01.01/2018

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksista kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmää koskevista lain ja valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta lausuntoa kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmää koskevan lain ja valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Luonnonvarakeskus on tutustunut asiaa koskeviin asiakirjoihin ja antaa siitä seuraavan lausunnon:

Suomessa otettiin vuoden 2017 alussa käyttöön uusi toimijakohtainen kalastuskiintiöjärjestelmä, joka koskee lohen, kilohailin ja silakan kalastusta. Kiintiöjärjestelmän keskeinen sisältö on Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen kaupallisille kalastajille määräaikaikaisina siirrettävinä ja ei-siirrettävinä käyttöoikeuksina. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä voidaan tietyin rajoituksin siirtää kaupalliselta kalastajalta toiselle. Kiintiöjärjestelmän keskeisenä tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden ja toimintaedellytysten parantaminen. Järjestelmän avulla pyritään parantamaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kalan markkinoiden kannalta optimaalisesti, jotta alan kannattavuus ja kyky kehittää toimintaansa paranisi. Samalla päävastuu kalastuskiintiöiden käytöstä siirtyi valtiolta kalastusalan yrityksille ja ammatinharjoittajille.

Esityksessä ehdotetaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettu lain muuttamista siten, että mahdolliset siirrot ja vähennykset edelliseltä vuodelta otettaisiin huomioon Suomen kalastuskiintiöiden määrissä ennen toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakoa. Luonnonvarakeskus pitää esitystä hyvänä, koska se sujuvoittaa toimijakohtaisten kiintiöiden jakopäätösten tekemistä.

Lisäksi ehdotetaan, että maa- ja metsätalousministeriö voisi päättää Suomen silakan tai kilohailin toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ylittämisestä kymmenellä prosentilla Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun asetuksen 1380/2013 15 artiklan 9 kohdassa tarkoitettujen lisämäärien hyödyntämiseksi. Kalastuskiintiö voitaisiin ylittää ilman seuraamuksia enintään kymmenellä prosentilla, jos ylitystä vastaavat määrät vähennettäisiin sellaisenaan seuraavan vuoden kalastuskiintiöistä. Tämän mekanismin tavoitteena on lisätä joustavuutta kalojen purkamisvelvoitteen toimeenpanossa. Suomessa sitä voitaisiin tarvittaessa käyttää tilanteissa, joissa tiedetään, että tulevan vuoden kalastuskiintiötä tullaan tieteellisen neuvonannon perusteella merkittävästi suurentamaan ja kiintiön pienuus rajoittaa kalastusta. Tällöin olisi mahdollista hyödyntää osa tulevan kalastuskiintiön lisäyksestä jo

18.4.2018

kyseisenä vuonna ja siten vähentää rajoittavan kalastuskiintiön kielteisiä vaikutuksia. Luonnonvarakeskus tukee esitettyä muutosta, koska sen avulla on mahdollisuus lisätä järjestelmän joustavuutta ja vähentää voimakkaiden kiintiömuutosten kielteisiä vaikutuksia kalastukseen ja siitä riippuvien elinkeinojen (mm. kalan jalostus ja kauppa, rehuteollisuus) toimintaan. Kalakanta-arvioihin liittyy aina jonkun verran epävarmuutta, joten mahdollisuutta kiintiön siirtoon aikaisemmalle vuodelle on syytä käyttää vain tilanteessa, jossa kalakannan koko on selvästi sen biomassalle asetettujen raja-arvojen (B_{pa} tai $MSY_{Btrigger}$) yläpuolella.

Yllämainitut muutokset mahdollistaisivat kalastuskiintiöiden tehokkaamman hyödyntämisen.

Esityksessä ehdotetaan, että jokialueelta kaupallisessa kalastuksessa pyydettyjen Itämerestä peräisin olevien lohien ensimyynti olisi sallittu vain sellaisille kaupallisille kalastajille, jotka ovat ilmoittaneet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle aikovansa kyseisenä vuonna harjoittaa lohien kaupallista kalastusta jokialueella. Lisäksi pykälässä olisi säännös siitä, että jokialueella kaupallisten kalastajien saamat lohet olisi merkittävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saadun tunnisteiden avulla siten, että voidaan tunnistaa lohien pyytänyt kaupallinen kalastaja. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaisi ennen kalastuskauden alkua tunnisteet ilmoittautuneille kaupallisille kalastajille ja saisi tarkemmat tiedot kyseisten toimijoiden harjoittamasta lohienkalastuksesta. Muut kaupalliset kalastajat eivät kyseisen vuoden aikana saisi ottaa saaliiksi lohta jokialueella. Merkintäjärjestelmästä tulisi siten nykyistä kattavampi, mikä loisi edellytykset lohien kaupan tehokkaammalle valvonnalle ja sääntöjen vastaisen lohien kalastuksen ja myynnin estämiselle. Luonnonvarakeskus tukee esitystä, koska merkitsemättömien lohien esiintyminen kalakaupassa aiheuttaa epätietoisuutta niin kuluttajille kuin kalakaupan toimijoille ja vaikeuttaa toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden ja lohikaupan valvontaa. Nykyinen tapa aiheuttaa myös eriarvoisuutta merialueen ja jokialueen kaupallisten kalastajien kesken.

Jokioinen 18.4.2018

Eeva-Liisa Ryhänen
Johtaja, Luonnonvarat
Luonnonvarakeskus

Vastuuvalmistelijat: erikoistutkija Jari Setälä, johtava tutkija Ari Leskelä,
Luonnonvarakeskus